

Oponentský posudek

Název: Mobbing na pracovištích intenzivní péče

Autor práce: Bc. Renata Hlaváčková

Vedoucí práce: PhDr. Alena Mellanová, CSc.

Oponent: MUDr. Hynek Sechovský

Volba tématu:

Téma mobbingu na pracovištích intenzivní péče je důležité a bohužel opomíjené téma. Každá práce z této oblasti, zejména přinášející nová data a pohledy, tak může posunout vnímání významu mobbingu a příbuzných témat směrem ke zdravějšímu postoji zúčastněných pracovníků. Nevýhodou této volby je jistá mezioborovost, a z ní plynoucí nutnost psychologického vzdělání.

Cíl práce:

Ověřit či vyvrátit deklarované hypotézy a zmapovat problematiku mobbingu na pracovištích intenzivní péče.

Teoretická část:

Téma mobbingu, resp. šikany na pracovišti, je nepochybně rozsáhlé, a propracované z mnoha různých přístupů a škol, a v různých jazykových oblastech. Je proto velmi obtížné definovat jej obecně a nezávisle, a téměř nezbytné zvolit jeden hlavní přístup. Lingvistické poznámky jsou zcela na místě, je však otázkou zda je v úvahách o různém použití termínu v anglické a ostatní evropské literatuře ještě nedoplnit. Anglické slovo mob označuje dav, skupinu, s negativní až násilnou a agresivní konotací. Preferenci jiných termínů pro šikanu na pracovišti obecně a v anglicky mluvících zemích, pak lze vnímat, kromě jako citlivost k vlastnímu jazyku, i jako zdůraznění odpovědnosti vedoucích pracovníků za kulturu mezilidských vztahů na pracovišti.

Tvrzení že „hierarchické uspořádání pozic, dominantnost pravidel a předpisů a také odměňování na základě zásluh a kvalifikace je spojeno s vyšším rizikem mobbingu, by bylo

na místě doložit nějakými podklady. Na téma rizikových faktorů by naopak mohlo být přínosné zmínit zpočátku průměrné až nadprůměrné pracovní schopnosti šikanovaných.

Vliv pohlaví není v současné době, podle mých informací, zcela jednoznačně určen, existují práce, které mobbing zjišťují s převahou mezi ženami, a to jak agresory (až 65 %), tak oběťmi (až 79 %).

Empirická část:

- Užití metody výzkumného šetření

Autorka postavila 5 hypotéz na téma mobbing mezi zdravotními sestrami na pracovištích intenzivní péče, které ověřila pomocí anonymní dotazníkové metody. Výsledky ze souboru 292 respondentů z pěti pražských fakultních nemocnic pak zpracovala pomocí kontingenčních tabulek a krabicových grafů, resp. programu MS Excel a statistického software SPSS 15.

- Charakteristika zkoumaného vzorku

292 zdravotních sester (90,6 %) a bratrů, průměrného věku 32 let, z pěti pražských fakultních nemocnic, a pracovišť ARO nebo JIP. S vysokoškolským vzděláním v 12 %, vyšším odborným nebo specializací 51 %, a středním vzděláním v 37 %.

Výstupy, výsledky, jejich přínos

Ze získaných dat bylo hodnoceno 5 hypotéz, z nichž se potvrdila jen hypotéza incidence, a dále byly hodnoceny statistické parametry souboru:

- charakteristiky respondentů – pohlaví, věk, vzdělání, počet dětí, samoživitel/ka, délka praxe, důvody změny pracoviště
- hodnocení pracoviště – dostatek personálu, způsob zaškolení, stres na pracovišti, zařazení se do kolektivu, hodnocení stylu řízení, spokojenost
- konflikty na pracovišti - způsob řešení konfliktů
- mobbing - znalost termínu, informace při nástupu do zaměstnání, setkání s mobbingem, následky mobbingu.

23% výskyt mobbingu jako jeden z výstupů je varující číslo, vyšší než běžně udávané hodnoty, které zdůrazňuje význam zvoleného tématu v ČR.

Také až 70% výskyt zaučování nově nastupujících pracovníků „za provozu“, tj. pokud dobře rozumím termínu – bez systémového ošetření, jen dále dokazuje, jak velká mezera

v organizaci práce na sledovaných pracovištích existuje. I proto předložená práce může dobře posloužit vedoucím pracovníkům k efektivní práci.

Literatura a práce s literaturou:

Z použité literatury vytěžila autorka maximum, osobně mi lehce chybí obecně psychologická literatura na téma modely organizace práce, modely mezilidských pracovních vztahů. Argument nedostupnosti české literatury podle mého názoru nelze použít, zejména ne u kombinace zvoleného tématu a posttotalitní historie ČR.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Práce je přehledná a psaná čtivým, srozumitelným a živým jazykem. Data jsou členěna přehledně, zpracována podle statistických zásad s uvedením kontingenčního koeficientu.

Snad jen bych čekal prezentaci hlavních výsledků již v abstraktu, text celkově kratší se stálým zaměřením na hlavní téma.

Kvalita příloh:

Přílohy jsou uvedeny ve více než dostatečné kvalitě.

U některých parametrů schází, alespoň mě, definice výrazů, nebo alespoň informace o tom, zda a jak byly tyto termíny respondentům vyloženy – např. styl řízení, nebo aktivní obrana před mobbingem.

Celkové hodnocení práce:

Z mého pohledu jde o velmi pečlivou práci na důležité a zanedbávané téma, přinášející detailní informace z relativně rozsáhlého souboru 292 respondentů – pracovníků intenzivní péče. Cenná jsou zejména získaná data, se kterými lze dále pracovat (např. korelovat Co chybí ke zlepšení pracovní pohody, Vystavení mobbingu na pracovišti, a Zájemem o mobbing). Určitě se lze těšit na další autorčiny práce.

Otázky k obhajobě:

1) kdo je podle vás odpovědný za prevenci mobbingu na současných pracovištích intenzivní péče, a jaké má k tomu možnosti?

2) jak by jste sestavila antimobbingový program pro pracoviště intenzivní péče? V čem by podle vás spočívala specifika takového programu ve srovnání s antimobbingovým programem v na jiných pracovištích?

Návrh klasifikace: výborně

V Praze 2.6.2010

Podpis oponenta: MUDr. Hynek Sechovský

KARIM UPN